

Betreft Rapportage duurzaamheid inzake de te realiseren kerk Walhuisweg
Kootwijkerbroek
Van: M. Born (Architectenbureau Born BV BNA) en M. Keegstra (Kubiek)
Datum: 21-12-2021

1. Aanleiding

De Gereformeerde kerk in Nederland uit Barneveld heeft de wens om in Kootwijkerbroek een kerk te realiseren. Vanuit de gedachte van het Rentmeesterschap is het de wens om een duurzaam gebouw in een duurzame omgeving te realiseren.

2. Beleidskader duurzame ontwikkeling

Duurzame ontwikkeling moet gezien worden als een maatschappelijk zoek- en leerproces in de richting van een evenwichtige ontwikkeling van onze samenleving op sociaal, economisch en ecologisch gebied, oftewel naar een samenleving waarin de vitale bronnen beschikbaar zijn voor de huidige generatie en beschikbaar blijven voor de toekomstige generaties (dr. Herman Wijffels, voorzitter SER, 2003).

De gemeente Barneveld heeft duurzaamheidsbeleid ontwikkeld op het gebied van:

- Licht in de openbare ruimte
- Biodiversiteit
- CO2
- Licht en duurzaamheid
- Natuurinclusief bouwen
- Windenergie
- Zonneladder

Daarnaast wil de Regio Foodvalley waar Barneveld deel van uit maakt in 2050 energieneutraal zijn. Hiervoor is een Regionale Energiestrategie (RES) opgesteld.

In het Bouwbesluit zijn eisen geformuleerd met betrekking tot energie en binnenmilieu, zoals de energieprestatienormering. Andere wettelijke instrumenten zijn de Wet milieubeheer en de Bouwverordening. Maatregelen die een duidelijke relatie hebben met ruimtelijke ordening, zoals dichtheden, zongerichte oriëntatie van kavels en de hoeveelheden groen, open water en verhard oppervlak, kunnen worden opgenomen in bestemmingsplannen. De mogelijkheden om milieukwaliteitseisen op te nemen in bestemmingsplannen worden vergroot met de herziene Wet op de ruimtelijke ordening.

3. Het gebouw en duurzaamheid

Duurzaamheid heeft een belangrijke rol gespeeld in het ontwerp. Dit komt onder meer tot uitdrukking in de materialisering. Het gebouw wordt voorzien van hoogwaardige isolatie van de vloeren, de gevels en het dak. De gekozen materialen zijn onderhoudsarm. Denk hierbij aan baksteen en keramische dakpannen. Door de keuze van duurzame materialen is er slechts beperkt onderhoud benodigd. Bij de keuze van de materialen heeft de CO2 uitstoot een belangrijke rol gespeeld. Zo zijn bijv. aluminium gevelkozijnen achterwege gebleven. Een geheel ander aspect t.a.v. CO2 uitstoot is dat tijdens de uitvoering vooral regionale bedrijven betrokken zullen zijn bij de realisatie van de bouw. Hiermee wordt voorkomen dat er door het uitvoerend personeel grote reisafstanden dienen te worden afgelegd.

Het ontwerp is ook duurzaam in de zin dat het gebouw aanpasbaar is. Het is mogelijk om zaalruimten d.m.v. paneelwanden te vergroten/verkleinen afhankelijk van de behoefte. Ook het aantal zitplaatsen in de kerk kent de nodige flexibiliteit. Dit resulteert erin dat het gebouw, zonder bouwkundige aanpassingen, toekomstbestendig is.

Duurzaamheid is ook gerealiseerd door energiezuinige installaties toe te passen. Er wordt gebruik gemaakt van warmtepompen om de energie te kunnen hergebruiken. Het kerkgebouw is aardgasvrij en wordt energieneutraal (BENG) gebouwd. Op het platte dak komen zonnepanelen zodat er minder gebruik hoeft te worden gemaakt van het elektriciteitsnet. Door het kerkgebouw deels te voorzien van een plat dak kunnen de zonnepanelen aan het zicht worden onttrokken, wat gezien de karakteristieke vormgeving van het kerkgebouw wenselijk is. Het kerkgebouw wordt voorts voorzien van energiezuinige LED verlichting en wordt voorzien van duurzame vloerverwarming. De belangrijke entrees worden voorzien van een zogenaamd luchtgordijn om warmteverlies te voorkomen.

Al deze middelen zullen erin resulteren dat er een energiezuinig, duurzaam en onderhoudsarm kerkgebouw ontstaat.

4. Het perceel en duurzaamheid

Evenwijdig aan de Walhuisweg loopt een sloot met een berm. Verder bevinden zich aan de noord- en oostzijde een groene afscheiding. Deze afscheiding wordt ook aan de zuidzijde gerealiseerd. De soorten beplanting en het bloemenstrooisel voor de berm wordt in nauw overleg met de gemeente afgestemd zodat verzekerd is dat de biodiversiteit op de locatie en de omgeving een extra kans krijgt zich te versterken. Indien er aanleiding toe is, dan zullen er extra broed- en schuilgelegenheden in de bosschages worden aangebracht.

De verwachting is dat het klimaat gaat wijzigen en er veelvuldig heftige regenbuien en voor Nederland extreem warm gaat komen. Bij de realisatie van het terrein zal hier rekening mee worden gehouden.

Op een groot gedeelte van het terrein zal groen worden aangebracht en het ook gebruikt worden voor parkeren. Met de aanleg zal rekening- gehouden worden met de waterdoorlatendheid, zodat het hemelwater direct in de aarde kan trekken. Door de gekozen materialen zal hittestress geminimaliseerd worden.

De verlichting op het terrein zal zo afgesteld worden dat onnodige lichthinder en lichtvervuiling wordt voorkomen. Ook bij de keuze van de soort verlichting zal gekeken worden naar de duurzaamheid van het productieproces, het stroomverbruik en de houdbaarheid van de verlichting. Het uitgangspunt is het terrein zo minimaal mogelijk te verlichten als wenselijk en zo maximaal als nodig is op de momenten dat de kerk gebruikt wordt. Dit alles met respect voor de natuur en de omwonenden.

In het kerkgebouw zelf zijn geen voorzieningen aangebracht voor vogels en vleermuizen. Echter aan de buitenzijde van het gebouw, bijvoorbeeld bij de overstekken, kunnen vogels desgewenst nestelen. Ook op het platte dak zijn meerdere “hoeken en kieren” die aantrekkelijk zijn voor vogels.

In de toekomst zal mogelijk nog een ambtswoning op het perceel gerealiseerd worden. Definitieve besluitvorming hierover zal in de toekomst liggen en is mede afhankelijk van diverse factoren en actoren. Bij de inrichting van het perceel zal er wel met de mogelijkheid rekening gehouden worden en zal het potentieel mogelijke beoogde gedeelte van het terrein een andere invulling gaan krijgen dan verharding. Dit biedt kansen voor andersoortige dieren.